

Avgivande av utlåtande till riksdagens justitieombudsman i ärendet EOAK/1176/2026 som gäller stadens förfarande vid behandlingen av en fullmäktigemotion

STST 15.06.2026
500/00.01.01/2026

Beredning

Förvaltningsdirektör Tomas Määttä

Riksdagens justitieombudsman har begärt en utredning och ett utlåtande från Lovisa stad gällande ett klagomål som gäller Lovisa stads förfarande vid behandlingen av en fullmäktigemotion.

Lovisa stad har blivit ombedd att tillställa en utredning för prövningen av klagomålet från de personer som ansvarat för behandlingen av begäran om handlingar och att ge ett eget utlåtande i ärendet. I utredningen och utlåtandet har man begärt att staden ägnar uppmärksamhet särskilt åt vad som föreskrivs i förvaltningslagen om behandlingen av ärenden utan ogrundat dröjsmål samt åt vad som föreskrivs i Lovisa stads förvaltningsstadga om behandlingen av motioner som väcks av fullmäktigeledamöter samt att ta ställning till huruvida behandlingen av den klagandes ärende har genomförts på tillbörligt sätt i relation till detta.

1. Klagomålets innehåll

I det klagomål som riktats mot Lovisa stad kritiseras stadens förfarande på följande sätt:

Den klagande uppger att hen 18.5.2022 på stadsfullmäktiges sammanträde lämnade in en fullmäktigemotion till stadsfullmäktige i Lovisa stad gällande frågan att upphöra med kalhuggning av skogar i Lovisa. Den klagande uppger att hen emellertid lagt märke till att fullmäktigemotionen enligt stadsfullmäktiges protokoll 15.6.2022, § 62, antecknats som mottagen först vid fullmäktiges sammanträde i juni. I klagomålet kritiseras det faktum att fullmäktigemotionen inte ännu 3.2.2026 hade tagits upp till behandling i stadsfullmäktige i enlighet med 136 § i Lovisa stads förvaltningsstadga. På så sätt har man enligt den klagande inte iakttagit bestämmelserna i § 136 i stadens förvaltningsstadga eller kravet enligt 23 § i förvaltningslagen om att ärenden med stöd av förvaltningslagen ska behandlas utan ogrundat dröjsmål. I sitt klagomål fäster den klagande också uppmärksamhet vid behandlingen av § 155 vid stadsfullmäktiges sammanträde 15.10.2025 med en hänvisning till den tabell som finns som bilaga till ifrågavarande ärende, i vilken det listas motioner som inte behandlats före utgången av 2024. Hen framhåller att det skett en överskridning av befogenheterna när det gäller den fullmäktigemotion som hen väckt i och med att man vid den motionen antecknat att motionen ska strykas från listan. Den klagande anser att endast stadsfullmäktige kan konstatera att en motion är slutbehandlad.

Den klagande anser, med hänvisning till 118 § i grundlagen där det förskrivs om tjänstemannens ansvar för att hens ämbetsåtgärder är lagliga, att stadsdirektör Tomas Björkroth följaktligen bär tjänsteansvar för "strykandet" av den klagandes fullmäktigemotion. Därtill hänvisar den klagande till Lovisa stads förvaltningsstadga, till punkt 19 och 20 i § 34, enligt vilka stadsdirektören genom de övervakningsskyldigheter som fastställs för honom i förvaltningsstadgan är ansvarig för att motioner behandlas i enlighet med lag och förvaltningsstadgan inom stadens

förvaltning. Den klagande kritiserar stadsstyrelsen för att den inte enligt lagen alls verkställer sin tillsynsuppgift enligt kommunallagen (§ 39).

2. Utredning av ärendet

Den fullmäktigemotion som klaganden inlämnat, Att sluta kalhugga skogar, finns i Lovisa stads ärendehanterings- och behandlingssystem. Motionen fördes in i stadens diarium 17.6.2022, och, på det sätt som även framförs av den klagande, har den antecknats som inlämnad vid stadsfullmäktiges sammanträde 15.6.2022. Av ärendehanterings- och behandlingssystemet framgår inte någonstans att motionen skulle ha mottagits redan vid stadsfullmäktiges sammanträde 18.5.2022.

Av ärendehanterings- och behandlingssystemet framgår att fullmäktigemotionen behandlades av stadsstyrelsen 26.6.2023, § 202. Innan detta behandlades motionen av landsbygdsnämnden 30.3.2023, § 16, och ärendet bereddes av en underlydande tjänsteinnehavare till landsbygdsnämnden, landsbygdschefen.

Beredaren av detta utlåtande har med anledning av klagomålet utrett skedena i behandlingen av ärendet i ärendehanterings- och behandlingssystemet där det framgår att stadsfullmäktige i Lovisa stad vid sitt sammanträde 13.9.2023, § 80, enhälligt beslutade att stryka den klagandes motion från föredragningslistan för stadsfullmäktiges sammanträde 13.9.2026, och följaktligen behandlades ärendet inte då av fullmäktige. Den klagande har i egenskap av den som väckt fullmäktigemotionen själv varit med och enhälligt godkänt att behandlingen av motionen stryks från stadsfullmäktiges mötesbehandling 13.9.2023. På grund av detta har det i den sammanställningstabell som fogats till § 155 för stadsfullmäktiges sammanträde 15.10.2025 antecknats att fullmäktigemotionen strukits från listan. Således har stadsdirektör Tomas Björkroth inte på det sätt som den klagande framhållit varit initiativtagande till att ärendet ströks från stadsfullmäktiges lista, utan ärendet har strukits från listan av organet självt.

Beredaren har med anledning av klagomålet begärt ett utlåtande även från stadsdirektör Tomas Björkroth gällande varför fullmäktigemotionen inte heller behandlats av stadsstyrelsen efter stadsfullmäktiges sammanträde 13.9.2023 då motionen ströks från listan. Enligt Björkroths muntliga utredning har fullmäktigemotionen om att upphöra med kalhuggningen av skogar, som dessutom till vissa delar är kontroversiell, fått vänta på att behandlingen av Lovisa stads skogsstrategi slutförs. Lovisa stads skogsstrategi för 2026–2035 godkändes av stadsfullmäktige 18.3.2026, § 27. I sin utredning konstaterade stadsdirektören att fullmäktigemotionen likväl borde ha behandlats efter att man genom stadsfullmäktiges enhälliga beslut 13.9.2026 beslutade stryka motionen från stadsfullmäktiges lista.

3. Rättsnormer

Enligt 7 § 1 momentet i förvaltningslagen (434/2003) ska möjligheterna att uträtta ärenden och behandlingen av ärenden hos en myndighet om möjligt ordnas så att den som vänder sig till förvaltningen får behörig service och att myndigheten kan sköta sin uppgift med gott resultat. Enligt 23 § ska ärenden behandlas utan grundat dröjsmål.

I kommunallagen (410/2015) finns inga bestämmelser om fullmäktigemotioner. I 5 kapitlet 23 § i kommunallagen föreskrivs om rätten för kommuninvånare samt sammanslutningar och sådana stiftelser som har verksamhet i kommunen samt de som äger eller besitter fast egendom

i kommunen att komma med initiativ i frågor som gäller kommunens verksamhet.

Den senaste versionen av Lovisa stads förvaltningsstadga godkändes av stadsfullmäktige 25.6.2025, § 108, och har varit i kraft sedan 1.9.2025. I 136 § i den nu gällande förvaltningsstadgan står det att då en tjänsteinnehavare fått en fullmäktigemotion att besvara har tjänsteinnehavaren sex månader tid att tillstålla centralens nämnd svaret för behandling. Då nämnden fattat beslut om att besvara motionen tillställs motionen utan dröjsmål stadsstyrelsen för behandling. Om motionen är särskilt omfattande eller om besvarandet av motionen av andra skäl kräver över sex månaders beredningstid kan förvaltningsdirektören bevilja högst tre månader tilläggstid för beredningen av svaret. Tilläggstid kan beviljas två gånger det vill säga sammanlagt högst sex månader. Av stadsstyrelsens beslut att godkänna svaret på motionen ska det framgå huruvida motionen leder till åtgärder eller om ärendet som motionen avser lämnas utan åtgärder. En till sitt innehåll motsvarande bestämmelse fanns i § 133 i den förvaltningsstadga som gällde till och med 31.8.2025.

4. Slutsatser

På basis av utredningen mottog staden 15.6.2022 en fullmäktigemotion för behandling, vilken infördes i diariet 17.6.2022. Motionen har på ovan beskrivet sätt behandlats på det sätt som framgår av ärendehanterings- och behandlingssystemet stegvis först av en tjänsteinnehavare (landsbygdschefen), landsbygdsnämnden och efter det av stadsstyrelsen och slutligen av stadsfullmäktige. Stadsfullmäktige har strukit ärendet från listan för fullmäktiges sammanträde, såsom konstaterats.

När fullmäktigemotionen hade framskridit till stadsfullmäktige för behandling 13.9.2023 hade den varit under behandling i över ett år. Av ärendehanterings- och behandlingssystemet framgår inte om förvaltningsdirektören vid den aktuella tidpunkten beviljade tilläggstid för behandlingen.

Med beaktande av bestämmelsen i förvaltningsstadgan om att fullmäktigemotioner bör behandlas inom ett år från att de mottagits vid stadsfullmäktiges sammanträde kan det konstateras att behandlingen av ärendet fördröjts från vad som föreskrivs i förvaltningsstadgan om behandlingstiderna för motioner. Detta är inte heller förenligt med det krav i 23 § i förvaltningslagen om att ärenden ska behandlas utan ogrundat dröjsmål. Förvaltningslagen ställer emellertid ingen tidsfrist för inom vilken tid ärenden ska behandlas. I lagberedningsmaterialet för förvaltningslagen (RP 72/2002, allmän motivering) hänvisas när det gäller bedömningen av behandlingstiden för att behandla ärenden utan dröjsmål till sådana omständigheter som ärendets art och omfattning samt dess betydelse för partens rättsliga ställning. Ärenden ska givetvis behandlas utan ogrundat dröjsmål. I regeringens proposition hänvisas bland annat när det gäller utgången i ärendet till vilken betydelse utgången har med tanke på partens dagliga liv.

Avslutningsvis

I klagomålet kritiseras stadsstyrelsen för att den inte fullgör sin tillsynsuppgift enligt kommunallagen. Också stadsdirektörens förfarande kritiseras. Det kan konstateras att förseningen i behandlingen av fullmäktigemotionen är mycket beklaglig. På basis av utredningen har ärendets beredningsprocess inte genomförts på sedvanligt sätt och har inte slutförts i tillräckligt god tid.

Stadsstyrelsen konstaterar att man inte iakttagit bestämmelserna i Lovisa stads förvaltningsstadga om behandlingstiderna för fullmäktigemotioner, när frågan bedöms utifrån perspektivet att motionen ännu inte har lagts fram för stadsfullmäktige. Kravet i 23 § i förvaltningslagen om att ärenden ska behandlas av kommunens behöriga myndighet utan ogrundat dröjsmål verkar inte heller ha uppfyllts. Man kan givetvis pröva om det föreligger sådana omständigheter, såsom ärendets art och omfattning samt dess betydelse för partens rättsliga ställning, som skulle kunna motivera en mildare bedömning av förseningen. Stadsförvaltningen införde hösten 2025 ett uppföljningssystem med uppföljningstabeller för uppföljningen av behandlingen av nya fullmäktigemotioner. Ett liknande system används bland annat när det gäller uppföljning av besvarandet av begäranden om handlingar och uppgifter

Kompletterande mötesmaterial:

Riksdagens justitieombudsmans begäran om utredning med bilagor

Föredragning

Stadsstyrelsens ordförande

Förslag

Stadsstyrelsen beslutar som sitt utlåtande och sin utredning i ärendet EOAK/1176/2026 hänvisa till det ovan framlagda yttrandet som beretts av förvaltningsdirektören.

Stadsstyrelsen beslutar tillstålla riksdagens justitieombudsman följande utlåtanden och andra handlingar:

- De motioner som behandlades av stadsfullmäktige 15.10.2025 § 155 (innehåller personuppgifter, publiceras inte i det allmänna datanätet)
- Tabell över behandlingsläget för motioner, stadsfullmäktige 15.10.2025, § 155
- Lovisa stads förvaltningsstadga, godkänd av stadsfullmäktige 25.6.2025, § 108
- Lovisa stads förvaltningsstadga, godkänd av stadsfullmäktige 13.11.2024, § 132

Denna paragraf justeras omedelbart.

Beslut